

РЕШЕНИЕ

№ 124

гр. София , 05.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 15-ТИ ТЪРГОВСКИ в закрито заседание на пети март, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Дончева
Членове: Красимир Маринов
Капка Павлова

като разглежда докладваното от Красимир Маринов Въззивно търговско дело № 20201001002465 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 25, ал. 4, изр. 2 ЗТРРЮЛНЦ и е образувано по частна жалба вх. № 902738/07.10.2020 г., подадена от „Биляна – Трико“ АД, гр. Петрич, ул. „Цар Симеон“ № 70, с ЕИК:101022463 чрез адвокат И. Н. от САК срещу решение № 2066/21.05.2020 г., постановено по търг. дело № 55/2020 г. по описа на Окръжен съд – Благоевград, с което е оставена без уважение подадената от дружеството жалба срещу отказ № 20200226170306/07.04.2020 г. длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията по заявление вх. № 20200226170306/26.02.2020 г.

Жалбоподателят счита така постановения отказ и първоинстанционното решение за неправилни и незаконосъобразни, поради нарушаване на приложимия материален закон. Излага съображения в подкрепа на твърденията си, че казусът се свеждал до приложимостта на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП и разпоредбата на чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849, относно въведеното в тях изключение относно дружествата, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, в каквата връзка счита, че това изключение се прилагало и за техните дъщерни дружества – последните били освободени от задължението да посочват действителен собственик – физическо лице, а можели единствено да посочат, че контрол върху тях се упражнява чрез дружество, чиито акциите се търгуват на регулиран пазар.

Моли апелативния съд да отмени обжалваното решение като неправилно и незаконосъобразно, както и да постанови ново решение, с което да задължи Агенцията по вписванията да извърши вписване на заявените обстоятелства така, както са посочени в заявлението, подадено от дружеството.

Прави искане на основание чл. 628 ГПК вр. чл. 267, ал. 2 и ал. 3 ДФЕС апелативният съд да

отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз в Люксембург относно тълкуването на разпоредбата на чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 по следните въпроси:

1) Изключението, предвидено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, касаещо „дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар“, се отнася към „контрол чрез други средства“ или към „физическото лице или лица, което в крайна сметка притежава или контролира дадено правно образувание“ ?

2) Ако изключението, посочено във въпроса в т. 1) се отнася към „физическото лице или лица, което в крайна сметка притежава или контролира дадено правно образувание“, то допустимо ли е разширително тълкуване на определението за „действителен собственик“ като „физическо лице или лица“ и изключението от него за „дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар“, въведено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма ?

а) Ако отговорът на въпроса в т. 2) е положителен, то може ли да се приеме, че изключението, предвидено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, относно определението за „действителен собственик“ като „физическото лице или лица, което в крайна сметка притежава или контролира дадено правно образувание“ обхваща не само „дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар“, а и всички негови дъщерни дружества, включително техните дъщерни дружества, и дъщерните дружества освободени ли са от задължението да идентифицират „действителен собственик“ като „физическото лице или лица, което в крайна сметка притежава или контролира дадено правно образувание“ по смисъла на същата разпоредба ?

б) Ако отговорът на въпроса в т. 2) е положителен, то може ли да се приеме, че съгласно чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма дъщерните дружества на „дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар“ могат да посочват това дружество-майка като действителен собственик?

3) Ако изключението, визирано във въпроса в т. 1) се отнася към „контрол чрез други средства“, както и ако отговорът на въпроса по т. 2) относно разширителното тълкуване на изключението, предвидено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, е отрицателен, то допустимо ли е, съгласно Директива (ЕС) 2015/849, въвеждането на облекчения при изпълнението на задължението за идентифицирането на „действителен собственик“ като „физическото лице или лица, което в крайна сметка притежава или контролира дадено правно образувание“ на дружества, чийто мажоритарен собственик е „дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар“, въведено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на

Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма ?

Софийският апелативен съд, след като се запозна с доводите по жалбата и доказателствата по делото по реда на чл. 278 ГПК вр. чл. 25, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ, намира частната жалба за процесуално допустима – депозирана е в срока по чл. 25, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ, от надлежна страна, имаща правен интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

Разглеждайки я по същество, съдът намира жалбата за основателна поради следните съображения от фактическа и правна страна:

Производството пред Окръжен съд – Благоевград е образувано по жалба на „Биляна – Трико“ АД срещу отказ № 20200226170306/07.04.2020 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията – ТРРЮЛНЦ за вписване по партидата на дружеството на следните обстоятелства по заявление вх. № 20200226170306/26.02.2020 г.: *„550. Действителни собственици: „Доверие - Обединен Холдинг“ АД - публично дружество, държава: България. Данни за притежаваните права – дружеството се контролира непряко от публично дружество „Доверие - Обединен Холдинг“ АД чрез „Доверие – Капитал“ АД“.*

За да постанови отказа си, длъжностното лице по регистрацията е приело, че съгласно чл. 59, ал. 1 и § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП действителните собственици били физически лица. Видно от образеца на декларацията по чл. 63, ал. 4 ЗМИП (приложение № 3 към чл. 38 ППЗМИП), която се представяла към посоченото заявление, следвало да се посочат действителни собственици – физически лица. Съгласно чл. 67, ал. 50 от Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел – в раздел „Действителни собственици“ при вписване на обстоятелства по чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП група „Действителни собственици – физически лица“ съдържала единствено поле № 550 „Действителни собственици – физически лица“, в което се посочвали индивидуализиращите данни за физическите лица – действителни собственици – имена, гражданство, единен граждански номер или дата на раждане, държава на пребиваване.

В жалбата си пред окръжния съд, „Биляна – Трико“ АД излага съображения в подкрепа на твърдението си, че доколкото посоченият краен собственик на дружеството-заявител бил публично дружество, което било освободено от задължението си да посочва краен собственик-физическо лице, съгласно § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, то и неговите дъщерни дружества следвало да са освободени от това задължение, поради невъзможност за изпълнението му. Прави и сравнение между закона, в частност § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, и разпоредбата на чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „Д“ от Директива (ЕС) 2015/849, като навежда доводи, че директивата имала същия смисъл, а именно, че публичните дружества били изключени от задължението да посочват краен собственик-физическо лице, поради което следвало да се прилага същото изключение и за дъщерните им дружества.

За да постанови решението си, с което е оставил без уважение жалбата, Окръжен съд – Благоевград е приел, че обстоятелството, че мажоритарният собственик на капитала на дружеството бил публично дружество, не давало основание за вписване като действителен собственик по реда на ЗМИП на лице, което не било физическо по смисъла на същия закон.

Настоящият съдебен състав намира следното:

С приетия през 2018 г. ЗМИП се определят мерките за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, както и организацията и контролът по тяхното изпълнение (чл. 1). С него се транспонира Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, според чиито съображения 12, 13 и 14 се въвежда изискване на територията на ЕС да се идентифицира всяко физическо лице, упражняващо право на собственост или контрол върху правно образувание чрез обхващане на възможно най-широк кръг от правни образувания, учредени или създадени на територията на съответната държава-членка, в т. ч. такива, които притежават други правни образувания, с цел да се установи по веригата конкретно физическо лице или лица, което/които в крайна сметка упражняват контрол, чрез собственост или чрез други средства върху правното образувание - клиент. С директивата държавите членки се задължават да създадат гаранции, че правните образувания, учредени на тяхна територия в съответствие с националното право, получават, съхраняват и предоставят подходяща, точна и актуална информация за своите действителни собственици, в допълнение към основната информация (като име, адрес на дружеството, учредяване и собственост), която информация следва да се съхранява в централен регистър, намиращ се извън дружеството; последният би могъл да бъде както търговският регистър, така и друг централен регистър, а информацията в него относно естеството и мащаба на притежаваните от действителния собственик права и техния приблизителен дял да е на разположение на компетентните органи и на задължените за разкриване на информацията субекти, когато последните предприемат мерки за комплексна проверка на клиента.

В съответствие с тези изисквания и цели, заложи в директивата, националният законодател е въвел с разпоредбите на чл. 61, ал. 1 и чл. 63 ЗМИП задължение за юридическите лица и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 ЗМИП да разполагат и да предоставят в определените по закон случаи подходяща, точна и актуална информация относно физическите лица, които са техни действителни собственици, включително с подробни данни относно притежаваните от тях права, като заявяват тази информация за вписване по партидите им в търговския регистър, в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ. С чл. 63, ал. 4 ЗМИП законодателят е определил подлежащите на вписване обстоятелства, а именно: 1. идентификационните данни за физическите лица - действителни собственици на юридическите лица (респ. на другите правни образувания), като име, гражданство, ЕГН или дата на раждане и държава на пребиваване, ако е различна от Република България; 2. други юридически лица или правни образувания, които пряко или непряко упражняват контрол върху съответните юридически лица и правни образувания; 3. идентификационни данни на физическото лице за контакт, когато по партидата на юридическото лице или правно образувание не са вписани данни за постоянно пребиваващ на територията на страната техен законен представител - физическо лице и 4. всяка промяна в предходно посочените обстоятелства. Вписването се извършва въз основа на заявление Б7 (съгласно Наредба №1/2007 г.), като всяко от обстоятелствата се вписва в определено поле; полетата се обединяват в групи, а групите в раздели - чл. 66, ал. 3 от наредбата. Съгласно т. 8а на същия член и алинея, раздел „Действителни собственици“ обединява полета, съдържащи обстоятелствата по чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП, в няколко групи, между които: група „Юридически лица или други правни образувания, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол“, съдържаща полета 537, 5371, 538 и 5381, в които се посочват идентификационните данни за

юридическото лице или правно образувание и данни за неговите представители и начин на представяване; група „Действителни собственици-физически лица“, съдържаща поле 550, в което се вписват съответно идентификационните данни на съответното физическо лице, посочени в чл. 63, ал. 4, т. 1 ЗМИП, група „лице за контакт“ и др. Към заявлението се прилага декларация по образец, съгласно приложение № 3 към ППЗМИП, съдържаща данни за същите обстоятелства. Проверката, която длъжностното лице извършва е формална и се заключава в установяване дали подадените декларация и заявление са по образец, дали съдържат съответните данни по чл. 63, ал. 4 ЗМИП и дали заявените и декларираните обстоятелства подлежат на вписване.

Легално определение на понятието „действителен собственик“, употребено в чл. 63, ал. 4, т. 1 ЗМИП, е дадено в § 2 от ДР на ЗМИП, като същото е аналогично на това, посочено в чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849. Според текста им, действителният собственик на юридическото лице или друго правно образувание, подлежащ на вписване в търговския регистър със съответните идентификационни данни, е физическо лице или лица, които в крайна сметка притежават или контролират юридическото лице или друго правно образувание. По отношение на корпоративните юридически лица от лицата, които подлежат на деклариране и вписване като действителен собственик-физическо лице, са изключени тези, осъществяващи контрола чрез дружества, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, които се подчиняват на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността. Въвеждането на това изключение за тези публични дружества, дефинирани като правни субекти в чл. 110, ал. 1 ЗППЦК, е продиктувано както от динамичния характер на регулирания пазар на финансови инструменти при наличието на значителна и постоянно променяща се като състав и обем на притежавани права акционерна маса, така и от съществуващата отделна, по-строга и специална регламентация на изискванията и реда за разкриване на информация за акционерите, придобили или прехвърлили акции от капитала на публичното дружество, която осигурява в достатъчна степен прозрачност при извършване на сделките с финансови средства и промяната в собствеността върху капитала на тези дружества /чл. 145 - чл. 148е ЗППЦК и чл. 38 - чл. 43 ЗПФИ/.

Наличието на изрично въведено от европейския и националния законодател изключение, касаещо публичните дружества, освобождава заявителя, пряко или непряко контролиран от такова дружество, от задължението да посочи за вписване по партидата му в Търговския регистър конкретно физическо лице – акционер в публичното дружество, като негов действителен собственик (в поле 550). Необходимо и достатъчно е същият да декларира и заяви, съгласно изискването на чл. 63, ал. 4 ЗМИП, обстоятелствата по група „Юридически лица или други правни образувания, чрез които пряко или непряко се осъществява контрол“, където да се посочат идентификационните данни на публичното дружество, за да се постигне в достатъчна степен прозрачност по отношение собствеността на капитала на заявителя. Такова тълкуване съответства в пълна степен както на европейското и националното законодателство, така и като цяло на целите на европейската политика, насочена към предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, намерили израз в Директива (ЕС) 2015/849, тъй като регистрацията, достъпът и редът за разкриване на информация относно собствеността на съответното публично дружество са гарантирани със специален закон.

По изложените съображения и предвид, че със заявлението са представени редовни от външна страна документи, установяващи подлежащите на вписване обстоятелства, в частност в поле 550 - Действителни собственици: „Доверие - Обединен Холдинг“ АД - публично дружество, държава: България. Данни за притежаваните права – дружеството се контролира непряко от публично дружество „Доверие - Обединен Холдинг“ АД чрез „Доверие – Капитал“ АД, обжалваното решение и потвърденият с него частичен отказ на длъжностното лице по регистрацията се явяват неправилни и незаконосъобразни, поради което следва да бъдат отменени като се дадат указания на длъжностното лице по регистрацията да извърши исканото вписване на посочените обстоятелства.

Настоящият съдебен състав намира за неоснователно искането на жалбоподателя за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз по посочени въпроси в жалбата, поради следните съображения:

Разпоредбите на чл. 629, ал. 3 ГПК и чл. 267, § 3 ДФЕС задължават съда, чието решение не подлежи на обжалване, да отправи запитване за тълкуване на разпоредба от правото на Европейския съюз или за валидност на акт на органите на Европейския съюз, освен когато отговорът на въпроса произтича ясно и недвусмислено от предишно решение на Съда на Европейския съюз или значението и смисълът на разпоредбата или акта са толкова ясни, че не будят никакво съмнение. Преюдициалното запитване може да бъде направено служебно от съда или по искане на страната, като в последния случай преценката дали да се отправи запитване е изцяло в прерогативите на съда. Целта на производството за преюдициални заключения е да се осигури точно и еднообразно тълкуване на правото на ЕС във всички държави – членки на ЕС и да гарантира, че разпоредбите на законодателството на ЕС не се тълкуват само в светлината на националните правни системи и националните методи на тълкуване. Изключенията от задължителния характер на преюдициалното запитване са формулирани от Съда на ЕС в неговата съдебна практика и в разпоредбата на чл. 629, ал. 3 ГПК. Националният съд, чието решение не подлежи на обжалване, не е длъжен да отправя преюдициално запитване за тълкуване на разпоредба от правото на ЕС в следните случаи: - когато по друго дело вече е разглеждан идентичен въпрос (решение от 27.03.1963 г. по съединени дела 28/62, 29/62 и 30/62, *Da Costa v Nederlandse B.*, решение от 05.02.1963 г. по дело 26/62, *Van G. en L. v. Nederlandse A. der B.* и др.); - когато въпросът е ирелевантен, т. е. от него не зависи изходът на делото пред националния съд (решение от 16.09.1982 г. по дело 132/81, *V.*, решение от 16.07.1992 г. по делото C-343/90, *L. Dias* и др.); - когато правилното прилагане на правото на ЕС е очевидно и не оставя съмнение относно начина, по който трябва да бъде решен въпросът (решение от 06.10.1982 г. по дело 283/81, *C. v. I. M. of H.* и други); - когато спорът пред националния съд не е свързан с приложение на правото на ЕС, когато се касае до вътрешнонационален казус (определение от 06.10.2005 г. по дело C-328/04, решение от 07.05.1997 г. по съединени дела C -321-324/94 г., *P.*, решение от 18.10.1990 г. по съединени дела C-297/88 и C -197/89, *D.* и др.). В този смисъл е определение № 411/1.08.2016 г. по ч. т. д. № 754/2016 г., II т. о. на ВКС. В случая е налице такова изключение, доколкото настоящият съдебен състав няма колебания относно смисъла и значението на чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849 и транспонираната разпоредба на българския закон - § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, които разпоредби не оставят съмнение относно начина, по който следва да бъде решен въпросът, а противоречията в съдебната практика по казуса, макар и да е изразена в съдебно актове, които не подлежат на касационно обжалване, могат да бъдат преодоляни от ВКС чрез

сезирането му от някой от органите по чл. 125 ЗСВ.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

Оставя без уважение искането на жалбоподателя „Биляна – Трико“ АД на основание чл. 628 ГПК вр. чл. 267, ал. 2 и ал. 3 ДФЕС апелативният съд да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз в Люксембург относно тълкуването на разпоредбата на чл. 3, ал. 6, б. „а“, т. „i“ от Директива (ЕС) 2015/849.

Отменя решение № 2066/21.05.2020 г., постановено по търг. дело № 55/2020 г. по описа на Окръжен съд – Благоевград **и вместо него постановява:**

Отменя отказ № 20200226170306/07.04.2020 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията за вписване по партидата на дружеството на следните обстоятелства по заявление вх. № 20200226170306/26.02.2020 г.: *„550. Действителни собственици: „Доверие - Обединен Холдинг“ АД - публично дружество, държава: България. Данни за притежаваните права – дружеството се контролира непряко от публично дружество „Доверие - Обединен Холдинг“ АД чрез „Доверие – Капитал“ АД“.*

Указва на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията – ТРРЮЛНЦ да впише горепосочените обстоятелства по заявление вх. № 20200226170306/26.02.2020 г. на „Биляна – Трико“ АД, гр. Петрич, ул. „Цар Симеон“ № 70, с ЕИК:101022463.

Препис от решението да се изпрати на Агенция по вписванията – ТРРЮЛНЦ.

Настоящото решение **не подлежи** на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____